

سؤالات امتحانی درس: تاریخ (۲)	رشته: علوم انسانی	ساعت شروع: ۱۰ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
پایه یازدهم - منتخب [۳]		آزمون نوبت دوم (۱)	

ردیف	سؤالات	نمره
------	--------	------

۱	درستی یا نادرستی عبارات زیر را مشخص کنید. در دوران شکوفایی تمدن ایرانی - اسلامی، بندر سیراف به مثابه یکی از کانونهای اصلی مبادلات اقتصادی منطقه‌ای و جهانی تثبیت شد.	۰/۲۵
۲	یکی از مهم‌ترین رویدادهای تاریخ ایران، یعنی حمله چنگیزخان مغول در زمان غزنویان اتفاق افتاد.	۰/۲۵
۳	بنیانگذار و رهبر معنوی این طریقت که صفویان نام خود را از او گرفته‌اند، شیخ صفی‌الدین اردبیلی بود.	۰/۲۵
۴	در دوره صفوی سنت وقف در جامعه گسترش یافت.	۰/۲۵
۵	رنسانس از کشور ایتالیا شروع شد.	۰/۲۵
جاهای خالی را با عبارات مناسب کامل کنید.		
۶ و نقش تعیین کننده‌ای در تحولات خلافت در زمان مامون داشتند.	۰/۵
۷	با روی کار آمدن خاندان و انتقال مرکز خلافت از دمشق به، شرایط و اوضاع سیاسی و اجتماعی به نفع ایرانیان تغییر محسوسی یافت.	۰/۵
۸	بافت مذهبی جمعیت شهری و روستایی دوره، را عمدتاً اهل تسنن تشکیل می‌دادند.	۰/۲۵
۹	سرآغاز تغییر اوضاع سیاسی ایران هنگام منصوب شدن به حکومت خراسان بود.	۰/۲۵
۱۰	شاه اسماعیل در نبرد ضربه‌ای قاطع بر ازبکان وارد ساخت.	۰/۲۵
۱۱	مغولان در آغاز پیرو آیینی ساده موسوم به بودند.	۰/۲۵
۱۲	در رنسانس کشفیات جغرافیایی در حوزه بیشترین تأثیر را برجای گذاشت.	۰/۲۵
گزینه صحیح را انتخاب کنید.		
۱۳	کدام طریقت صوفی در قرن نهم هجری وارد امر سیاست شد؟ الف. صفوی ب. نقشبندیه پ. مشعشعیه ت. حروفیه	۰/۵
۱۴	وزیر کاردان زمان غازان و الجایتو چه کسی بود؟ الف. سعدالدوله ب. غیاث‌الدین رشیدی پ. رشیدالدین فضل‌الله همدانی ت. علاءالدوله سمنانی	۰/۵
۱۵	«اومانیسیم» ریشه در کدام فرهنگ دارد؟ الف. روم ب. ایتالیا پ. یونان ت. اسپانیا	۰/۵
۱۶	کدام ویژگی، حضرت محمد (ص) را از دیگر مردم متمایز می‌کرد؟ الف. قلب مهربان ب. داشتن رفتارهای خارق عادت پ. نازل شدن وحی به ایشان ت. داشتن سجایای اخلاقی	۰/۵
به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید.		
۱۷	کدام سلسله‌های ایرانی سهم به سزایی در رونق و شکوفایی علمی و فرهنگی عصر خود داشتند؟	۰/۵
۱۸	از جمله حوادث مهم دوران حکومت محمود غزنوی چه بود؟	۰/۵
۱۹	دو مورد از منابع غیر نوشتاری را نام ببرید.	۰/۵
۲۰	بررسی اصالت خبر به چند گونه است؟	۰/۵
۲۱	برجسته‌ترین دستاورد فرهنگی اعراب در دوران جاهلیت چه بود؟	۰/۵
۲۲	از چه زمانی شبکه تبلیغاتی عباسیان به طور چشمگیری تجلی یافت؟	۰/۵
۲۳	روابط فاطمیان و عباسیان با هم چگونه بود؟	۰/۵
۲۴	از عوامل شکست قادسیه، دو مورد را نام ببرید.	۰/۵
۲۵	سرف‌ها چه کسانی بودند؟	۰/۵

ردیف	سؤالات	نمره
	به پرسش‌های زیر پاسخ کامل دهید.	
۲۶	عوامل توسعه روابط ایران و اروپا در دوره صفویه را بیان کنید.	۱
۲۷	عقیده اومانیزم را با عقاید کلیسا مقایسه کنید.	۱
۲۸	شاخص‌ترین سنن و ارزش‌های حاکم بر نظام قبیله‌ای را در اعراب جاهلی توضیح دهید.	۱
۲۹	پیمان عقبه اول و دوم را توضیح دهید.	۱
۳۰	مهم‌ترین اثر و پیامد فتوحات در زمان خلفای نخستین در کدام عرصه به وجود آمد؟	۱
۳۱	در زمان امویان شیوه اخذ بیعت چگونه بود؟	۱
۳۲	زمین‌ها در عصر صفوی به چند دسته تقسیم می‌شدند، نام ببرید.	۱
۳۳	چرا با هجوم مغول به ایران، زندگی شهری برای مدتی دچار وقفه و افول شد؟	۱/۵
۳۴	چرا اسلام آوردن مغولان، یکی از رویدادهای مهم دوره ایلخانان بود؟	۱/۵
۲۰	جمع نمره	

پاسخ تشریحی آزمون (۳)

۱۹ محوطه‌ها و بناهای تاریخی - آثار شفاهی (۰/۵)	۱ درست (۰/۲۵)
۲۰ سنجش اعتبار و نقد روایت کننده - سنجش اعتبار و نقد اصل خبر و منابع تاریخی (۰/۵)	۲ نادرست (۰/۲۵)
۲۱ شعر و شاعری (۰/۵)	۳ درست (۰/۲۵)
۲۲ پس از مرگ هشام بن عبدالملک دو تشدید اختلاف و نزاع در خاندان بنی‌امیه (۰/۵)	۴ درست (۰/۲۵)
۲۳ همواره خشونت‌آمیز بود. (۰/۵)	۵ درست (۰/۲۵)
۲۴ ناامیدی رستم فرخزاد، فرمانده سپاه ساسانی از پیروزی و همکاری برخی دهقانان و قبیله‌های عرب ساکن سواد با مسلمانان اشاره کرد. (۰/۵)	۶ فضل بن سهل و حسن بن سهل (۰/۵)
۲۵ در قرون وسطا کار بر روی زمین‌های اربابان (فئودال‌ها) به عهده میلیون‌ها کشاورز وابسته به زمین بود که به آنها سرف می‌گفتند. (۰/۵)	۷ بنی‌عباس - بغداد (۰/۵)
۲۶ دو عامل نقش بسزایی در توسعه روابط صفویان با اروپاییان داشت: نخست، تهاجم گسترده ارتش عثمانی به خاک اروپا، کشورهای اروپایی را تشویق کرد که در پی دوستی و اتحاد با رقیبان و دشمنان عثمانی برآیند. از این‌رو، دولت‌های اروپایی برای کاستن از حملات عثمانی‌ها به سرزمین‌های خود، تلاش کردند که با دولت صفوی روابط دوستانه برقرار کنند و با آن علیه عثمانی متحد شوند. دومین عامل در گسترش روابط ایران و اروپا در دوره صفوی، انگیزه و اهداف اقتصادی و تجاری بود. هنگامی که صفویان حکومت خود را تأسیس کردند، اروپاییان به تازگی مسیرهای دریایی جدیدی را برای رسیدن به ایران، هند و کشورهای شرق آسیا کشف کرده بودند. به دنبال اکتشافات جغرافیایی، فعالیت استعماری کشورهای اروپایی آغاز شد. (۱)	۸ سلجوقیان (۰/۲۵)
	۹ طاهر ذوالیمینین (۰/۲۵)
	۱۰ مرو (۰/۲۵)
	۱۱ شَمَنی (۰/۲۵)
	۱۲ اقتصادی (۰/۲۵)
	۱۳ گزینه «الف» (۰/۵)
	۱۴ گزینه «ب» (۰/۵)
	۱۵ گزینه «ب» (۰/۵)
	۱۶ گزینه «ب» (۰/۵)
	۱۷ سامانیان و آل بویه (۰/۵)
	۱۸ لشکرکشی‌های پی‌درپی او به هند بود. (۰/۵)

۲۲. ۱. اراضی ممالک: در اختیار و تملک والیان ایالت‌ها بود. (۰/۲۵)
 ۲. اراضی خاصه: متعلق به شاه بود و از زمان شاه‌عباس، درآمد آن برای سپاهیان هزینه می‌شد. (۰/۲۵)
 ۳. اراضی وقفی: این اراضی توسط مردم یا شاه وقف می‌شد. (۰/۲۵)
 ۴. املاک خصوصی: این املاک همواره در معرض مصادره قرار داشت. (۰/۲۵)

۳۳. زیرا از یک طرف در جریان حملات مغول‌ها شهرهای زیادی به ویژه شهرهای بزرگ و آباد در ماوراءالنهر و خراسان ویران شدند و عده زیادی از ساکنان آنها یا کشته شدند و یا به مناطق دیگری مهاجرت کردند. از طرف دیگر، یاسا به عنوان مجموعه قوانینی که چنگیز خان تدوین کرده بود به مغول‌ها توصیه می‌کرد که از شهر و شهرنشینی دوری گزینند. مغول‌ها حتی پس از تسخیر چین و ایران و تسلط بر شهرهای بزرگ و آباد، همچنان نسبت به شهر و شهرنشینی ذهنیتی منفی داشتند. از این‌رو، سپاهیان و دیگر اعضای قبایل بیابانگردی که در زمان هجوم مغول و پس از آن به ایران آمدند، به اصول و قواعد زندگی یکجانشینی پایبند نبودند و شرایط را برای یک جانشینان دشوار و غیرقابل تحمل می‌کردند. (۱/۵)

۳۴. زیرا در نتیجه هم نوایی دین و دولت و برتری شریعت اسلامی بر یاسای چنگیزی، حکومت ایلخانی ماهیت ایرانی - اسلامی یافت و موجب شد که مردم نسبت به آن احساس بیگانگی کمتری بکنند. همچنین با مسلمان شدن مغولها، نفوذ و قدرت ایرانیان در دربار ایلخانان و اداره حکومت بیش از پیش افزایش یافت و زمینه برای بازسازی ایران و انجام اصلاحاتی در امور سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی فراهم آمد. (۱/۵)

۲۷. انسان‌گرایان یا اومانیس‌ت‌ها به تبعیت از یونانیان باستان، انسان را محور و مدار جهان می‌شمردند و اعتقاد داشتند که معیارهای اخلاقی و ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی باید بر پایه خواسته‌های انسان و تمایلات دنیوی او ایجاد شود. در حالی که انسان‌گرایان، انسان را موجودی می‌شمردند که زندگی دنیوی او ارجمند و مهم است، کلیسا مروج این عقیده بود که انسان فقط برای خدمت به خداوند خلق شده است و دنیاگرایی و میل به لذت‌جویی او را از رسیدن به سعادت و خوشبختی در جهان آخرت باز می‌دارد. (۱)

۲۸. افتخار به حسب و نسب - احترام به روابط خونی و خویشاوندی - اطاعت بی چون و چرا از رئیس یا شیخ قبیله - و پشتیبانی بی قید و شرط از هم قبیله‌گان (هر مورد ۰/۲۵)

۲۹. در سال ۱۲ بعثت، ۱۲ مرد یثربی، هنگام مراسم حج در مکانی موسوم به عقبه در منا با پیامبر بیعت کردند که در تاریخ، به پیمان عقبه اول معروف است. در مراسم حج سال سیزدهم بعثت ۷۳ مرد و ۲ زن از اهالی یثرب در عقبه با رسول خدا پیمانی بستند که به عقبه دوم مشهور است که عمق نفوذ و گسترش اسلام در یثرب را نشان می‌دهد. (۱)

۳۰. در عرصه دین و فرهنگ جلوه‌گر شد. از یکسو سپاهیان عرب دین اسلام را به سرزمین‌های فتح شده بردند و به تدریج مردم آن سرزمین‌ها مسلمان شدند. از سوی دیگر ایران، شام و مصر دارای فرهنگ و تمدنی بودند که سهم به سزایی در شکل‌گیری و شکوفایی تمدن اسلام ایفا کردند. (۱)

۳۱. توأم با تهدید و اجبار بود، بدین‌گونه که ابتدا بزرگان خاندان اموی و سپس فرماندهان نظامی و امیران ولایت بیعت می‌کردند. پس از آن امیر و والی هر منطقه از افراد صاحب نفوذ و دیگر مردمان تحت فرمان خود بیعت می‌گرفت و مخالفان را به جان و مال تهدید می‌کرد. آنها به تهدید و تطمیع متوسل می‌شدند. (۱)

یادداشت: